

# Selvitys kotihoidon tuen kuntalisästä Haapavedellä

## Johdanto kyselyyn

Haapaveden kaupunki selvittää perheiden kiinnostusta kotihoidon tuen kuntalisään ja millä kuntalisän ehdoilla perheet olisivat valmiita hoitamaan lasta kotona. Tätä kyselyä käytetään yhtenä arviointiin vaikuttavana tekijänä, kun kaupunki päättää mahdollisen kuntalisän käyttöönotosta.

Perheet, joiden alle 3-vuotiaalla lapsella ei ole kunnallista varhaiskasvatuspaikkaa, voi saada kotihoidon tukea Kelalta. Jos kotihoidossa olevalla alle 3-vuotiaalla on alle kouluikäisiä sisaruksia, myös heidän hoitamisestaan voi saada kotihoidon tukea. Kelan maksaman kotihoidon tuen lisäksi n. 60 kuntaa Suomessa maksaa kotihoidon tuen kuntalisää. Kuntalisän suuruus vaihtelee 50–350 euron välillä. Jokainen kunta voi itse määrittää omat ehdot kuntalisän maksamiselle ja sen summalle.

Alustavan ehdotelman mukaan Haapaveden kaupungin myöntämää kuntalisää maksettaisiin perheen kaikista alle 3-vuotiaista lapsista. Mikäli perheessä on useampi alle 3-vuotias, maksettaisiin nuorimmasta lapsesta korkein maksu ja muista alle 3-vuotiaista kaupungin määrittelemä pienempi maksu.

Kuntalisän maksamisen ehtona on, että kaikki perheen alle kouluikäiset lapset hoidetaan kotona. Esiopetukseen saa osallistua.

## Kyselyn toteutus

Kysely toteutettu Otakantaa -sivuston kautta. Kysely oli avoinna 6.11 - 30.11.2023 välisellä ajalla. Tietoa kyselystä jaettiin Haapaveden kaupungin sosiaalisen median kanavien kautta sekä jokaisessa Haapaveden kaupungin varhaiskasvatusyksikössä.

Kyselyyn osallistui yhteensä 44 vastaajaa.

### 1. Perheenjäsenten lukumäärä?

VASTAUSTEN LUKUMÄÄRÄ	PERHEENJÄSENTEN LUKUMÄÄRÄ
1	1
8	3
4	4
8	5
5	6
3	7
1	8
5	9
4	10
3	11
1	12
1	13

### 2. Perheen alle kouluikäisten lasten lukumäärä?

VASTAUSTEN LUKUMÄÄRÄ	ALLE KOULUIKÄISTEN LASTEN LUKUMÄÄRÄ
0	0
11	1
19	2
10	3
3	4

### 3. Perheen alle 3-vuotiaiden lasten lukumäärä?

VASTAUSTEN LUKUMÄÄRÄ	ALLE 3-VUOTIAIDEN LASTEN LUKUMÄÄRÄ
3	0
32	1
9	2

### 4. Perheen alle 3-vuotiaiden lasten nykyinen hoitomuoto?

VASTAUSTEN LUKUMÄÄRÄ	HOITOMUOTO
25	Koti
8	Koti, päiväkot
8	Päiväkot
3	Ryhmäperhepäivähoito

Monivalintakysymys, jossa vaihtoehdot koti, päiväkot ja ryhmäperhepäivähoito.

## 5. Kuinka moni perheen lapsista on varhaiskasvatuksessa?

VASTAUSTEN LUKUMÄÄRÄ	VARHAISKASVATUKSESSA OLEVIEN LASTEN LUKUMÄÄRÄ
15	0
17	1
8	2
2	3
2	4

## 6. Mikä olisi mielestäsi paras hoitomuoto alle 3-vuotiaalle lapselle?

VASTAUSTEN LUKUMÄÄRÄ	HOITOMUOTO
42	Koti
1	Päiväkoti
1	Ryhmäperhepäivähoito

## 7. Mitkä tekijät vaikuttavat lasten varhaiskasvatuksen valintaan?

VASTAUSTEN LUKUMÄÄRÄ	TEKIJÄ
31	Työ
2	Työ, Muu
1	Työ, Opiskelu
10	Muu

*Monivalintakysymys, jossa vaihtoehdot työ, opiskelu ja muu.*

### 7.1. Jos vastasit muu, niin mikä?

- 1 tyyppiin diabetes alakouluikäisellä
- Erityislapsi kyseessä että olen omaishoitaja
- Jaksaminen, ilmainen ruoka päiväkodissa
- Kotona paras paikka alle kolmevuotiaalla. Kohta rupeaa kavereita tarvimaan
- Lapsen luonne, muiden perheen lasten tarpeet, työelämän joustavuus (onnistuuko esim.tehdä lyhennettyä työaika jne) + se, mitä vakapaikkoja on vapaana ja onko henkilökunta pätevää. Liian iso lapsiryhmä ja/tai epäpätevä henkilökunta tai huonot resurssit eivät motivoi laittamaan lasta vakaan. Vanhemmat arvostavat laatua vakassa.
- "Lapsiperheen perhetyötä konkreettiseen apuun kotia ei ole saatavilla. Tämän takia lapset hoidossa päiväkodissa. Isossa perheessä äidin jaksaminen on ehdottoman

tärkeä asia, jotta voi huolehtia lasten ja koko perheen hyvinvoinnista. Tähän kuuluu selkeä arki rytmi, opsikeluntukeminen, ruoka, kaikkien hammaslääkäri/lääkärikäynnit, neuvola yms. Tämän kaiken pyörittämiseen ei ole mahdollisuutta, jos kaaupunki ei tarjoa perhetyötä kuten tällä hetkellä Pohade sen lähes evännyt. Pohde tarjoaa avuksi tällä hetkellä päiväkotia lapsille. Se tietää, ettei lapsia hoitaa vanhempi saa kotihoidontukea, jolloin on ihan sama onko lapset 1 vai 5 pv viikossa hoidossa. (kaupungin maksamana). Viime talvena palkattiin hoitaja kotia, sitä ennen useampana vuonna perhetyö käynyt 1 - 3 krt/vk ja lapset ei ollut hoidossa tai lapset oli vain pari hoitopäivää viikossa. Nyt kun perhetyötä ei saa, mutta ison perheen tarpeet ei ole muuttunut. Lapset pidetään täysipäiväisesti hoidossa, koska se ei vaikuta vanhemman tuloihin mitenkään. Jos kaupunki maksaisi hoitolisää, ja tarjoaisi kotihoitajaa/perhetyötä kotia voisivat hoitaa lapset kotona. Ens syksy ajatelle alle eskarilaisia olisi 5 lasta."

- Minä kerta oon kotona niin voin lapsetki hoitaa kotona.
- Perheen kokonaistilanne. Toinen vanhemmista reissutyössä. Toinen pienten kans kotona. Voimavarat ei riitä molempien kokoaikaiseen työhön mutta ei ole taloudellisesti järkevää olla kotona.
- Perheen tilanne (onko työtä vai ei), vanhempien voimavarat, rahatilanne
- Saatavilla olevat vaihtoehdot.

## 8. Oletko hakenut kotihoidon tukea Kelalta?

VASTAUSTEN LUKUMÄÄRÄ	VASTAUSVAIHTOEHTO
7	En
37	Kyllä

## 9. Onko mielestäsi Kelan myöntämä kotihoidon tuki riittävä?

VASTAUSTEN LUKUMÄÄRÄ	VASTAUSVAIHTOEHTO
1	Kyllä
42	Ei
1	En osaa sanoa

**10. Jos Haapaveden kaupunki aloittaisi maksamaan kotihoidon tuen kuntalisää, hakisitko sitä?**

VASTAUSTEN LUKUMÄÄRÄ	VASTAUSVAIHTOEHTO
42	Kyllä
0	En
2	En osaa sanoa

**11. Minkä suuruinen kotihoidon tuen kuntalisän tulisi olla yhdestä alle 3-vuotiaasta lapsesta, jotta jäisit hoitamaan lapsia kotiin?**

VASTAUSTEN LUKUMÄÄRÄ	SUMMA
2	50
1	100
2	150
8	200
6	250
11	300
1	350
6	400
1	450
5	500
1	1000

*Avoin kysymys*

Yleisimmät vastaukset: 300 ja 200. Kaikkien vastausten keskiarvo 309 euroa.

Katsottaessa vastauksia vain niiden perheiden osalta, joilla on vähintään yksi lapsi varhaiskasvatuksessa, on kuntalisän määrän keskiarvo 320.

**12. Minkä suuruinen kotihoidon tuen kuntalisän tulisi olla toisesta alle 3-vuotiaasta lapsesta, jotta jäisit hoitamaan lapsia kotiin?**

VASTAUSTEN LUKUMÄÄRÄ	SUMMA
1	10
1	50
1	70
1	75
1	80
6	100
10	150
15	200
5	250
1	350
1	490
1	500

*Avoin kysymys*

Yleisimmät vastaukset: 200 ja 150. Kaikkien vastausten keskiarvo 181 euroa.

**13. Mikäli lapsesi ovat varhaiskasvatuksen piirissä, mitkä tekijät saisivat sinut vaihtamaan hoitomuodon kotihoitoon?**

- Ansio olisi isompi kun lapset olisi kotona
- Endottomasti rauhallisempi ympäristö ja aikaa lapselle enemmän.
- Että olisi rahallisesti mahdollista jäädä hoitamaan kotiin lapsia. Kelan kotihoidon tuella ei elätä lapsia ja lyhennä lainaa vaikka puoliso olisikin töissä.
- Hyvät tuet
- Jos kuukaudessa saisi Kelan tuen kanssa parempaa tukea (Kelan kotihoidon tuki+kuntalisä), niin ehdottomasti jäisin kotiin hoitamaan .
- Jos olisin työtön ja jos kotihoidontuki olisi isompi.
- Kotiapu/perhetyöntekijä ja/tai riittävä rahallinen korvaus
- Kuntalisä
- Kuntalisä +perhetyö/kodinhoitaja. Pidempi vastaus löytyy 7.1. Kohdasta.

- Lapseni täyttää pian 3v, joten en hyötyisi enään kuntalisästä, mutta pari vuotta sitten olisin halunnut hoitaa lastani pidempään kotona kuin 1v asti. Taloudellisesti se ei ollut mahdollista, kun kotihoidontuki on niin pieni.
- Mielestäni alle 3v hyötyy kotihoidosta ja yli 3v ei välttämättä tarvitsisi kuin virikehoidon ennen esikoulua, riippuen lapsesta sitäkään
- No kyllähän se raha vaikuttaa
- Rahahan se tärkein tekijä on.
- Riittävä kotihoidontuki. Nykyisillään kotihoidontuella harva pärjää taloudellisesti.
- Riittävä kuntalisä
- Riittävä rahallinen korvaus, että saisi kerran viikossa palkattua esim nuoren pariaksi tunniksi lastenhoitoon kun ei pääse muuten ilman pieniä edes kauppaan.
- Riittävä tuen määrä.
- Suuremmat tuet, jolloin töihin ei olisi pakko mennä
- Suurempi korvaus siitä että hoidan lasta kotona. Sellainen jolla maksaa pakolliset laskut ja menot.
- Suurempi korvaus siitä että hoidan lasta kotona. Sellainen jolla maksaa pakolliset laskut ja menot.
- Taloudellinen tuki mahdollistaisi sen.
- Tarpeeksi suuri kuntalisä. Myös perhetyö olisi aika ajoin tarpeen
- Tarpeellinen rahallinen tuki.
- Vakan laatu vaikuttaa tällaisiin päätöksiin todella paljon plus se, että jos ei ole oikeasti taloudellisesti kannattavaa käydä töissä (naisten matalapalkka-alat pistävät välisellä tällaisia miettimään). Monikin asia voisi vaikuttaa kyllä. Sekin esim.jos työelämä ei joustaisi tarpeeksi (lapsen ollessa pieni haluaisi pystyä aloittamaan työt lyhyin päivin ja samalla pitämään lapsen & perheen jaksamisen parempana). Työelämän kuormittavuus itsessään voisi olla myös syy, miksi jäisi kotiin pidemmäksi aikaa

#### **14. Mitä muuta haluat kommentoida kotihoidon tuen kuntalisään liittyen?**

- Ehdottomasti Haapaveden pitäisi käyttää kaikki mahdolliset keinot lapsiperheiden houkuttelemiseen paikkakunnalle ja heidän sitouttamiseen täällä asumiseen! Olisi hienoa, jos olisi tämä kuntalisä starttasi, ja ehdottomasti vauvaraha (esim. 500€-

1000€) käyttöön heti vuoden 2024 alusta lähtien..!

(<https://www.kuntaliitto.fi/ajankohtaista/2022/vauvarahaa-lahjakortteja-ja-tavaralahjoja-nain-kunnat-muistavat-vastasyntyneita>) Monessa kunnassa esim.maksuton vaka on suuri valttikortti, mutta jos siihen ei talous taivu, niin nuo kaksi edellä mainittua olisivat tärkeitä asioita plus tietysti satsaaminen laadukkaaseen varhaiskasvatukseen, jotta ne 3 tai 4 vuotta täyttäneet saisi sitten hyvällä omallatunnolla tuoda vakan piiriin.

- Ehdottomasti kannattais ottaa Haapavedellä käyttöön kuntalisän maksaminen. Ne jotka haluais saisi hoitaa kotona lapset ja päiväkotien jonot lyhenis.
- Haapavedellä kannattaisi ottaa käyttöön myös, jotta saataisiin lapsiperheitä pidettyä haapavedellä. Tällä hetkellä lapsiperheet haluavat muuttaa sellaiseen paikkaan, jossa saa lapsiperheet enemmän tukea.
- Ihan mahtava juttu jos tällainen tulee käyttöön ja niin, että rahallinen korvaus olisi oikeasti kannattava ja olisi mahdollista jäädä kotiin hoitamaan lasta.
- Ihmettelen et ei sitä joka kunnassa makseta.
- Kuntalisä olisi ehdottoman tärkeä tuki lapsiperheille, jotka haluaisivat ja pystyisivät hoitamaan omia lapsia kotona!!! Itsekin olen joutunut vakavasti miettimään lasten päivähoitoon laittoa, kun kotihoidontuki on niin kurjan pieni eikä sillä pärjää kun eläminen nykyisin niin kallista. Ihan "kädestä suuhun elämistä" tuolla nykyisellä kotidoitontuella. Kuntalisän myötä vapautuisi hoitopaikkoja sellaisille lapsille ketkä niitä eniten tarvitsivat!! Ehdottomasti kuntalisää kaikille kotona hoidetuille lapsille!!
- Lapsen paikka on kotona ja mielestäni Haapaveden kaupungin pitäisi ehdottomasti olla kannustamassa huoltajaa kotihoitoon!
- Lapsen päivähoitokaan ei halvaksi tule kunnalle, joten miksi ei maksaisi perheille sitä vastaavaa summaa mitä päivähoito lapsesta maksaa. Lisäisi päiväkoteihin resursseja jos useammalla olisi vara pitää lapsia kotona. Koen tärkeäksi, että aikuisilla on aikaa kohdata ja kuulla lasta yksilöllisesti. Lasteni vaihtaessa pienemmästä ryhmästä isompaan, huomaan kuinka isosti lapset reagoi siihen, ettei he tule tarpeeksi paljon kuulluksi päivän aikana. Lapseni kertoo usein, että hoitajat ei kuullut mua kun koitin heille kertoa asian.
- Meidän perheessä lapset ovat päivä/virikehoidossa koska päivähoitomaksu jää niin pieneksi, ettei sitä peritä, mutta hoidettaisiin kotona jos kotihoidon kuntalisä olisi käytössä. Tämä käytäntö myös vanhempainpäivärahakauden aikana.



- Monissa muissa kaupungeissa on kuntalisä käytössä
- Ois tarpeellinen nyt kun kaikki eläminen on kalliimpaa
- Olisi erittäin tärkeä uudistus Haapavedellä.
- Olisi tosi hyvä asia, että lapsi saisi rauhassa kasvaa kiintymyssuhdeteorian mukaisesti. Tuntuu ihan hirveältä, että alle vuoden ikäinen lapsi on pakko viedä rahan takia hoitoon.
- Oon kyllä jo pitkään ihmetelly miksi Haapavedellä ei oo kuntalisää.
- Se motivoisi erilain hoitaa kotona.
- Suosittelen kuntalisän maksamista, koska se mahdollistaa kotona lapsen hoitamisen hieman pidempään. Uskoisin, että myös kaupungille on halvempaa, että lapsia hoidetaan kotona. Nyt on valitettavan paljon perheitä, että toinen vanhempi on kotona, ja lapset silti useamman päivän viikossa päiväkodissa.
- Toivon että Haapavesi saisi kuntalisän käyttöön sillä itse olisin ainakin mielelläni ollut lapsen kanssa pidempään kotona mutta nykyisellään oli pakko työskennellä osittain jo lapsen ollessa 1 v. Meille ja monelle muulle kuntalisä kannustaisi myös perhekoon kasvuun.
- Toivon todella että tämä tulee käyttöön Haapavedelläkin, helpottaisi myös päiväkotien ruuhkaa, jossa on alle 3- vuotiaiden ryhmät täynnä. Iso päiväkotiryhmä ei ole alle 3-vuotiaan lapsen paikka kasvaa.
- Toivon todella että tämä tulee käyttöön Haapavedelläkin, helpottaisi myös päiväkotien ruuhkaa, jossa on alle 3- vuotiaiden ryhmät täynnä. Iso päiväkotiryhmä ei ole alle 3-vuotiaan lapsen paikka kasvaa.
- Tukekaa kotiin jääviä!
- Tämä olisi ehdottoman tärkeä asia saada Haapavedelle. Tällä saataisiin houkuteltua nuoria lapsi perheitä haapavedelle. Ja lisää paikkakunnalle muuttoa tämä kunta tarvitsee rajusti. Tämä kuntalisä vaikuttaa vaakakupissa hyvin paljon!
- Tämä olisi hyvä singnaalilapsiperheiden puolesta ja lähikuntiin muuttavat, harkitsisivat tänne muuttamista(jos muutto lähikuntiin ajankohtainen) koska lapsiperheiden rahat ovat tälläkin hetkellä tiukassa.
- Varsinkin alle 2 vuotiaan on parempi olla kotihoidossa vanhemman kans jos ottaa huomioon nykyisen päiväkotitilanteen. Vaippaikäisiä näyttää olevan suhteettoman paljon hoitajiin nähden päiväkodissa. En haluaisi laittaa omaa vajaa 1 vuotiasta pitkiksi päiväksi päiväkotiin.

